

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 11. juuli 2024
(OR. en)

12162/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0155(NLE)

COPEN 349
EUROJUST 47
JAI 1195
RELEX 982

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	10. juuli 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 281 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ja Liibanoni Vabariigis kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd käsitleva Euroopa Liidu ja Liibanoni Vabariigi vahelise lepingu sõlmimise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 281 final.

Lisatud: COM(2024) 281 final

Brüssel, 10.7.2024
COM(2024) 281 final

2024/0155 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ja Liibanoni Vabariigis kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd käsitleva Euroopa Liidu ja Liibanoni Vabariigi vahelise lepingu sõlmimise kohta

SELETUSKIRI

Käesolev ettepanek käsitleb Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ja Liibanoni Vabariigis kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd käsitleva Euroopa Liidu ja Liibanoni Vabariigi vahelise lepingu (edaspidi „leping“) sõlmimist.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Amet (Eurojust) koordineerib raskete piiriüleste kuritegude uurimist ja nende eest süüdistuste esitamist Euroopas ja mujal. Eurojust kui Euroopa Liidu (EL) kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö keskus toetab uurimise ja süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavaid riiklikke asutusi.

Globaliseerunud maailmas on õigusasutustel, kes tegelevad raskete kuritegude uurimise ja nende eest süüdistuste esitamisega, vaja teha koostööd ka väljaspool liidu piire. Piiriüleste kuritegude sagenemise tõttu on ülimalt oluline saada teavet ka väljastpoolt omaenese jurisdiktsiooni. Seepärast peaks Eurojustil olema võimalik teha tihedat koostööd ja vahetada isikuandmeid teatavate kolmandate riikide õiguskaitseasutustega ulatuses, mis on vajalik tema ülesannete täitmiseks määruses (EL) 2018/1727¹ (edaspidi „Eurojusti määrus“) sätestatud nõuete raames. Samal ajal on oluline tagada, et isikuandmete kaitseks kehtiksid üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitse vallas asjakohased kaitsemeetmed.

Eurojust saab vahetada kolmandate riikidega operatiivseid isikuandmeid, kui täidetud on üks Eurojusti määruse artikli 56 lõike 2 punktides a–c esitatud nõuetest:

- komisjon on artikli 57 kohaselt otsustanud, et asjaomane kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon tagab kaitse piisava taseme, või sellise kaitse piisavuse otsuse puudumise korral on kehtestatud või on olemas piisavad kaitsemeetmed vastavalt artikli 58 lõikele 1, või nii sellise kaitse piisavuse otsuse kui ka selliste piisavate kaitsemeetmete puudumise korral kohaldatakse artikli 59 lõikes 1 eriolukordade puhuks ette nähtud erandit;
- enne 12. detsembrit 2019 on sõlmitud operatiivsete isikuandmete vahetamist võimaldav koostöökokkulepe Eurojusti ja asjaomase kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooni vahel vastavalt otsuse 2002/187/JSK² artiklile 26a, või
- liit ja kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon on sõlminud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 kohase rahvusvahelise lepingu, millega kehtestatakse asjakohased kaitsemeetmed seoses üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitsega.

Praegu on Eurojustil otsuse 2002/187/JSK artikli 26a kohased isikuandmete vahetamist võimaldavad koostöökokkulepped Montenegro, Ukraina, Moldova, Liechtensteini, Šveitsi, Põhja-Makedoonia, Ameerika Ühendriikide, Islandi, Norra, Gruusia, Albaania ja Serbiaga. Nimetatud koostöökokkulepped on Eurojusti määruse artikli 80 lõike 5 kohaselt jätkuvalt

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2002/187/JSK (ELT L 295, 21.11.2018, lk 138).

² EÜT L 63, 6.3.2002, lk 1–13.

kehtivad.

Alates Eurojusti määruse kohaldamise algusest 12. detsembril 2019 ja vastavalt aluslepingutele on komisjoni ülesanne pidada liidu nimel kolmandate riikidega läbirääkimisi rahvusvaheliste lepingute sõlmimiseks, et Eurojust saaks teha nendega koostööd ja vahetada isikuandmeid. Niivõrd kui see on vajalik Eurojusti määruse V peatüki kohaste ülesannete täitmiseks, võib Eurojust koostöökorra alusel luua ja säilitada koostöösuhteid välispartneritega. Koostöökord iseenesest ei saa siiski olla isikuandmete vahetamise õiguslik alus.

Selleks et tihendada õiguslast koostööd Eurojusti ja teatavate kolmandate riikide vahel, võttis komisjon vastu soovitusel nõukogu otsuse kohta, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning Alžeeria, Armeenia, Bosnia ja Hertsegoviina, Egiptuse, Iisraeli, Jordaania, Liibanoni, Maroko, Tuneesia ja Türgi vaheliste lepingute üle, mis reguleerivad Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Ameti (Eurojust) ja kõnealustes kolmandates riikides kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd³.

Nõukogu andis kõnealuse loa 1. märtsil 2021 ja võttis vastu läbirääkimisjuhised ning nimetas ametisse erikomisjoni, kes peab nõukogu selle ülesande juures abistama⁴.

Läbirääkimised Liibanoniga algasid 2022. aasta detsembris. Teine ja viimane läbirääkimistevoor toimus 2023. aasta juulis ja läbirääkijad saavutasid 11. oktoobril 2023 esialgse kokkuleppe. Pealäbirääkijad parafeerisid lepingu eelnõu teksti [xx.xx.xxxx].

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Lepingu üle peeti läbirääkimisi vastavalt põhjalikele läbirääkimisjuhistele, mille nõukogu võttis vastu 1. märtsil 2021 koos loaga läbirääkimisi alustada. Käesolev leping on kooskõlas ka õiguslase koostöö valdkonnas kehtivate liidu tegevuspõhimõtetega.

Viimastel aastatel on tehtud edusamme seoses liikmesriikide vahel ning liidu asutuste ja kolmandate riikide vahel teabevahetuse vallas tehtava koostööga. Määrusega (EL) 2023/2131 (millega muudetakse määrust (EL) 2018/1727 ning nõukogu otsust 2005/671/JSK terrorismijuhtumeid käsitleva digitaalse teabevahetuse osas⁵) on kindlustatud kolmandate riikidega tehtava koostöö raamistikku Eurojusti poole pealt ning loodud kindel õiguslik alus sideprokuröri lähetamiseks kolmandast riigist Eurojusti juurde ja Eurojustiga tehtavaks koostööks.

³ Soovitus: Nõukogu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning Alžeeria, Armeenia, Bosnia ja Hertsegoviina, Egiptuse, Iisraeli, Jordaania, Liibanoni, Maroko, Tuneesia ja Türgi vaheliste lepingute üle, mis reguleerivad Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Ameti (Eurojust) ja kõnealustes kolmandates riikides kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd (19. november 2020, COM(2020) 743 final).

⁴ Nõukogu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ning Alžeeria, Argentina, Armeenia, Bosnia ja Hertsegoviina, Brasiilia, Colombia, Egiptuse, Iisraeli, Jordaania, Liibanoni, Maroko, Tuneesia ja Türgi vaheliste lepingute üle, mis reguleerivad Euroopa Liidu Kriminaalõiguslase Koostöö Ameti (Eurojust) ja kõnealustes kolmandates riikides kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd, vt 6153/21 + ADD 1, 1. märtsil 2021 kirjaliku menetluse teel vastu võetud nõukogu otsus (CM 1990/21).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. oktoobri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2131, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1727 ning nõukogu otsust 2005/671/JSK terrorismijuhtumeid käsitleva digitaalse teabevahetuse osas.

Kolmandatele riikidele on pandud olulist rõhku ka määruses (EL) 2022/838, millega muudetakse määrust (EL) 2018/1727 seoses tõendite säilitamise, analüüsimise ja hoiustamisega Eurojustis genotsiidi, inimsusvastaste kuritegude, sõjakuritegude ja nendega seotud kuritegude kohta⁶. Mõlemas seadusandlikus aktis on toonitatud, kui oluline on teha raskete kuritegude uurimisel ja nende eest süüdistuste esitamisel tihedat koostööd kolmandate riikidega.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on samuti kooskõlas liidu muude tegevuspõhimõtetega.

Õigusalane koostöö kriminaalasjades on üks esimeses ELi-Liibanoni tegevuskavas⁷ sätestatud meetmetest, millega toetatakse 1. aprillil 2006 jõustunud Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Liibanoni Vabariigi vahel) rakendamist. Erilist tähelepanu pöörati õigusalasele koostööle terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kontekstis. Üks kavandatud meetmetest oli kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö arendamine Liibanoni ja ELi liikmesriikide kohtute vahel.

ELi-Liibanoni assotsiatsiooninõukogus 11. novembril 2016 vastu võetud ELi-Liibanoni partnerluse prioriteetides⁸ leppisid mõlemad lepinguosalisel kokku, et Liibanoni stabiilsuse tagamiseks on vaja teha edusamme hea valitsemistava ja õigusriigi valdkonnas. EL on võtnud kohustuse teha Liibanoniga koostööd selliste ühiste väärtuste nagu demokraatia ja õigusriigi edendamiseks, kohtusüsteemi reformimiseks ning korruptsioonivastaseks võitluseks.

Liibanon on saanud toetust mitmest ELi rahastatud projektist, mida rakendatakse kohtureformi ja õigusriigi tugevdamise valdkonnas, sealhulgas kriminaalõiguse sektoris.

9. veebruari 2021. aasta ühisteatises „Uuendatud partnerlus lõunapoolsete naaberriikidega – Vahemere piirkonna uus tegevuskava“⁹ on Eurojusti abiga kavas tugevdada õigusalast koostööd ELi ja lõunanaabruse partnerriikide vahel, sealhulgas ELi ja lõunanaabruse partnerriikide vaheliste koostöölepingute üle peetavate läbirääkimiste kaudu. Teatises tõdetakse, et piirkonda destabiliseerivate suurte julgeolekuohtudega, nagu terrorism, hübriidohud, küberkuritegevus ja organiseeritud kuritegevus, saab tegeleda üksnes ühiselt tegutsedes.

Komisjoni kehtivad strateegilised dokumendid kinnitavad vajadust suurendada õiguskaitse ja õigusalase koostöö tõhusust ja tulemuslikkust ELis ning laiendada koostööd kolmandate

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2022. aasta määrus (EL) 2022/838, millega muudetakse määrust (EL) 2018/1727 seoses tõendite säilitamise, analüüsimise ja hoiustamisega Eurojustis genotsiidi, inimsusvastaste kuritegude, sõjakuritegude ja nendega seotud kuritegude kohta.

⁷ Ettepanek: Nõukogu otsus, mis käsitleb Euroopa Ühenduse ja liikmesriikide seisukohta EL-Liibanoni tegevuskava rakendamise soovitusel vastuvõtmise kohta assotsiatsiooninõukogus, mis on asutatud Euroopa-Vahemere piirkonna assotsiatsioonilepinguga, millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Liibanoni Vabariigi vahel, KOM(2006)0365 (lõplik).

⁸ ELi-Liibanoni assotsiatsiooninõukogu otsus nr 1/2016, millega lepitakse kokku ELi ja Liibanoni partnerluse prioriteedid.

⁹ Ühisteatis: Uuendatud partnerlus lõunapoolsete naaberriikidega – Vahemere piirkonna uus tegevuskava (JOIN(2021) 2 final). eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021JC0002&qid=1718394456191

riikidega. Nende dokumentide hulgas on ELi julgeolekuliidu strateegia,¹⁰ ELi terrorismivastase võitluse tegevuskava¹¹ ja ELi organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise strateegia¹².

Kooskõlas nende strateegiliste dokumentidega on rahvusvahelist koostööd süvendatud ka õiguskaitse valdkonnas. Nõukogult saadud loa alusel¹³ on komisjon pidanud Uus-Meremaaga läbirääkimisi lepingu üle, mis käsitleb isikuandmete vahetamist Euroopa Liidu Õiguskaitsekoostöö Ametiga (Europol).

Ühtlasi on ülimalt oluline, et õiguslane koostöö kolmandate riikidega oleks kõigiti kooskõlas ELi aluslepingutes ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhiõigustega.

Eriti oluline kaitsemeetmete valdkond (eelkõige lepingu II peatükis sätestatud meetmed) on isikuandmete kaitse, mis kuulub ELis põhiõiguste hulka. Eurojusti määruse artikli 56 lõike 2 punkti c kohaselt võib Eurojust edastada kolmanda riigi ametiasutusele isikuandmeid, tuginedes liidu ja asjaomase kolmanda riigi vahel vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 218 sõlmitud rahvusvahelisele lepingule, millega kehtestatakse asjakohased kaitsemeetmed seoses üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitsega.

Sellised kaitsemeetmed on sätestatud lepingu II peatükis: ennekõike on nende hulgas sätted, millega tagatakse mitu andmekaitse põhimõtet ja kohustust, mida mõlemad lepinguosaliselised peavad järgima (artikkel 10 jj), samuti sätted, millega tagatakse kohtulikult kaitstavad individuaalsed õigused (artikkel 14 jj), sõltumatu järelevalve (artikkel 21) ning tulemuslikud halduslikud ja kohtulikud õiguskaitsevahendid lepingus tunnustatud õiguste ja kaitsemeetmete sellise rikkumise korral, mis tuleneb isikuandmete töötlemisest (artikkel 22).

Suurem julgeolek ei tohi üles kaaluda inimõiguste, sealhulgas andmete ja eraelu puutumatuse tagamist. Komisjon on taganud, et lepinguga luuakse õiguslik alus isikuandmete vahetamiseks kriminaalasjades tehtava õiguslase koostöö raames, kuid samas nähakse ette asjakohased kaitsemeetmed üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitseks.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikes 6 on ette nähtud otsused „lepingu sõlmimise kohta“. Kuna ettepanek puudutab valdkondi, kus kohaldatakse seadusandlikku tavamenetlust, on vaja Euroopa Parlamendi nõusolekut ja seetõttu on menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 punkti a alapunkt v.

Materiaalõiguslik alus sõltub ennekõike kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust. Kui kavandatava aktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab õigusaktil olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus. Ettepanekul on kaks peamist eesmärki ja sellega reguleeritakse kaht valdkonda: koostöö Eurojusti ja Liibanoni vahel kriminaalasjades ning

¹⁰ COM(2020) 605 final, 24.7.2020.

¹¹ COM(2020) 795 final, 9.12.2020.

¹² COM(2021) 170 final, 14.4.2021.

¹³ Nõukogu 23. aprilli 2020. aasta otsus 7047/20 ja nõukogu 13. mai 2020. aasta dokument CM 2178/20.

asjakohaste kaitsemeetmete kehtestamine üksikisikute eraelu puutumatuse ning muude põhiõiguste ja -vabaduste kaitseks sellise koostöö raames. Seega peab materiaalõiguslik alus olema ELi toimimise lepingu artikli 16 lõige 2 ja artikkel 85.

Seetõttu põhineb käesolev ettepanek ELi toimimise lepingu artikli 16 lõikel 2 ja artiklil 85 koostoimes artikli 218 lõike 6 punkti a alapunktiga v.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Eurojusti määruses on sätestatud konkreetsete õigusnormide juhtudeks, kui Eurojust edastab isikuandmeid väljapoole ELi. Kõnealuse määruse artikli 56 lõikes 2 on loetletud olukorrad, mil Eurojust võib seaduslikult edastada isikuandmeid kolmandate riikide õigusasutustele. Sellest sättest tuleneb, et isikuandmete struktuurseks edastamiseks Eurojustilt Liibanonile on nõutav sellise siduva rahvusvahelise lepingu sõlmimine ELi ja Liibanoni vahel, millega nähakse ette asjakohased kaitsemeetmed üksikisikute eraelu puutumatuse ning muude põhiõiguste ja -vabaduste kaitseks. ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 2 kohaselt kuulub leping seega liidu ainuvälispädevusse. Seetõttu ei kohaldata käesoleva ettepaneku suhtes subsidiaarsuse kontrolli.

- **Proportsionaalsus**

Käesoleva ettepanekuga seotud liidu eesmärged, mis on sätestatud eespool, on võimalik saavutada ainult juhul, kui sõlmitakse siduv rahvusvaheline leping, millega nähakse ette vajalikud koostöömeetmed ning tagatakse põhiõiguste piisav kaitse. Lepingu sätted piirduvad sellega, mis on vajalik selle põhieesmärkide saavutamiseks. Alternatiivne lahendus ei saa olla liikmesriikide ühepoolsed meetmed Liibanoni suhtes, kuna Eurojustil on unikaalne roll. Lisaks sellele ei annaks ühepoolsed meetmed küllaldast alust õiguslaseks koostööks Eurojusti ja kolmandate riikide vahel ning nendega ei oleks tagatud põhiõiguste vajalik kaitse.

- **Vahendi valik**

Eurojusti määruse artikli 56 kohaselt on Eurojustil kaitse piisavuse otsuse puudumise korral õigus edastada kolmandale riigile struktuurset operatiivset isikuandmeid ainult vastavalt rahvusvahelisele lepingule, mis on sõlmitud kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 218 ning millega on kehtestatud asjakohased kaitsemeetmed seoses üksikisikute eraelu puutumatuse ning põhiõiguste ja -vabaduste kaitsega (artikli 56 lõike 2 punkt c). ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 6 kohaselt antakse luba sellisele lepingule alla kirjutada nõukogu otsusega.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ei kohaldata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon ei kasutanud läbirääkimiste käigus väliseksperte.

- **Mõju hindamine**

Ei kohaldata.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Isikuandmete vahetamine ja nende töötlemine kolmanda riigi ametiasutuste poolt kujutab enesest selliste põhiõiguste nagu eraelu puutumatuse ja isikuandmete kaitse riivet. Teisalt on lepinguga tagatud niisuguse riive vajalikkus ja proportsionaalsus, kuna sellega on tagatud küllaldased meetmed edastatud isikuandmete kaitseks vastavalt liidu õigusele.

II peatüki sätted käsitlevad isikuandmete kaitset. Sellest lähtuvalt on artiklites 10–20 sätestatud andmekaitse aluspõhimõtted, sealhulgas eesmärgikohasus, andmekvaliteet ja andmete eriliikide töötlemise suhtes kohaldatavad normid, vastutavate töötlejate kohustused, sealhulgas seoses andmete säilitamise, turvalisuse, edastamise ja registripidamisega, ning kohtulikult kaitstavad individuaalsed õigused, sealhulgas need, mis on seotud andmetele juurdepääsu, nende parandamise ja automatiseeritud otsustusprotsessiga, sõltumatu ja tulemusliku järelevalve ning halduslike ja kohtulike õiguskaitsevahenditega.

Kaitsemeetmed hõlmavad Eurojusti ja Liibanoni Vabariigi vahelise koostöö raames kõiki isikuandmete töötlemise vorme. Avalikku huvi pakkuvatel olulistel põhjustel, eriti selleks, et vältida käimasoleva kriminaaluurimise või süüdistuse esitamise häirimist, võib teatavate individuaalsete õiguste kasutamist edasi lükata, piirata või selle võimaldamisest keelduda, kui see on vajalik ja proportsionaalne, võttes arvesse andmesubjekti põhiõigusi ja huve. See on kooskõlas liidu õigusega.

Samuti tagavad nii Euroopa Liit kui ka Liibanoni Vabariik, et andmekaitse eest vastutav sõltumatu ametiasutus (järelevalveasutus) teeb järelevalvet üksikisikute eraelu puutumatust mõjutavate küsimuste üle, et kaitsta füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi seoses isikuandmete töötlemisega lepingu alusel.

Lepingu artikli 29 lõike 3 kohaselt ei kohaldata lepingut enne, kui mõlemad lepinguosalisel on teatanud teineteisele lepingus sisalduvate kohustuste, sealhulgas isikuandmete kaitsega seotud kohustuste täitmisest, ja kui kõnealune teade on vastu võetud. Lisaks eelnevale ja selleks, et isikuandmete kaitse meetmeid veelgi tugevdada, on lepingu artikli 29 lõikes 4 sätestatud, et lepinguosaline lükkab isikuandmete edastamise edasi niikauaks, kui teine lepinguosaline ei ole kehtestanud ega rakenda käesoleva lepingu II peatükis „Teabevahetus ja andmekaitse“ sisalduvad kaitsemeetmeid ja kohustusi.

Lisaks lepingu artikli 29 lõikele 4 on artikli 32 lõikes 2 sätestatud võimalus peatada isikuandmete edastamine lepingu tingimuste süstemaatilise või olulise rikkumise korral või kui esineb sellise rikkumise vahetu oht. Lisaks on artikli 32 lõikes 3 sätestatud võimalus peatada pärast teise lepinguosalisega konsulteerimist täielikult või osaliselt ka lepingu enda kohaldamine, kui selle tingimusi on oluliselt rikutud, kui esineb sellise rikkumise vahetu oht või kui lepingu tingimusi ei täideta. Artikliga 29 koostoimes artikliga 32 tagatakse, et isikuandmete edastamist ei tohi alustada enne, kui kõik vajalikud kaitsemeetmed on tegelikult ette nähtud, ning isikuandmete edastamise võib kiiresti edasi lükata või peatada, kui vajalikud tingimused ei ole enam täidetud.

Peale selle tagatakse lepinguga, et isikuandmete vahetamine Eurojusti ja Liibanoni Vabariigi vahel on kooskõlas nii mittediskrimineerimise põhimõttega kui ka harta artikli 52 lõikega 1, millega tagatakse, et hartaga tagatud põhiõiguste riived piirduvad sellega, mis on rangelt vajalik üldist huvi pakkuvate eesmärkide tegelikuks saavutamiseks proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt.

4. MÕJU EELARVELE

Mõju liidu eelarvele puudub.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Rakenduskava ei ole vajalik, kuna leping jõustub selle teise kuu esimesel päeval, mis järgneb kuule, mille kestel Euroopa Liit ja Liibanoni Vabariik on teineteisele teatanud, et nad on oma vastavad menetlused lõpule viinud.

Järelevalve küsimuses vaatavad Euroopa Liit ja Liibanoni Vabariik lepingu rakendamise ühiselt läbi ühe aasta möödumisel selle kohaldamise alguskuupäevast ja seejärel korrapäraste ajavahemike järel ning lisaks sellele juhul, kui üks lepinguosaline seda taotleb ja selle kohta tehakse ühine otsus. Lisaks hindavad lepinguosalisel lepingut ühiselt neli aastat pärast selle kohaldamise alguskuupäeva.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artiklis 1 esitatakse lepingu eesmärgid.

Artiklis 2 määratakse kindlaks koostöö ulatus.

Artiklis 3 esitatakse lepingus kasutatavad olulised mõisted.

Artikliga 4 kohustatakse Liibanoni määrama vähemalt ühe oma riiklikest pädevatest asutustest (mis ei saa olla sama kui sideprokurör) kontaktasutuseks. Kontaktasutus määratakse ka terrorismiga seotud küsimuste jaoks.

Artikliga 5 nähakse ette sideprokuröri lähetamine Eurojusti juurde.

Artikliga 6 nähakse ette tingimused Liibanoni esindajate osalemiseks Eurojusti operatiiv- ja strateegilistel koosolekutel.

Artikliga 7 nähakse ette, et Eurojust võib abistada Liibanoni ühiste uurimisrühmade loomisel ja et temalt võidakse taotleda rahalist või tehnilist abi.

Artikliga 8 nähakse ette võimalus lähetada Eurojusti sidekohtunik Liibanoni.

Artiklis 9 esitatakse lepingu alusel toimuva isikuandmete töötlemise eesmärgid.

Artiklis 10 loetletakse lepingu raames kohaldatavad üldised andmekaitsepõhimõtted.

Artikliga 11 tagatakse täiendavad kaitsemeetmed seoses isikuandmete eriliikide töötlemise ja andmesubjektide eri kategooriatega.

Artikliga 12 piiratakse täielikult automatiseeritud otsuste tegemist, mille puhul kasutatakse lepingu raames edastatud isikuandmeid.

Artikliga 13 piiratakse saadud isikuandmete edasisaatmist.

Artikliga 14 nähakse ette andmesubjekti õigus andmetega tutvuda, sealhulgas selleks, et veenduda, kas lepingu alusel töödeldakse teda puudutavaid isikuandmeid, samuti selleks, et saada töötlemise kohta olulist teavet.

Artiklis 15 on sätestatud andmesubjekti õigus nõuda teatavatel tingimustel oma andmete parandamist, kustutamist ja nende töötlemise piiramist.

Artiklis 16 on sätestatud, et lepingu alusel edastatud isikuandmeid mõjutavast isikuandmetega seotud rikkumisest tuleb teatada, tagades, et asjaomased pädevad asutused teavitavad sellisest rikkumisest viivitamata üksteist ja oma järelevalveasutust ning võtavad meetmeid rikkumise võimaliku kahjuliku mõju leevendamiseks.

Artikliga 17 nähakse ette andmesubjekti teavitamine isikuandmetega seotud rikkumisest, mis võib tõenäoliselt tõsiselt mõjutada tema õigusi ja vabadusi.

Artiklis 18 on esitatud isikuandmete säilitamise, läbivaatamise, parandamise ja kustutamise eeskirjad.

Artikliga 19 nõutakse logipidamist isikuandmete kogumise, muutmise, nendega tutvumise, nende avalikustamise, sealhulgas edasisaatmise, ühendamise ja kustutamise kohta.

Artiklis 20 on esitatud kohustused seoses andmeturbega, millega tagatakse tehniliste ja korralduslike meetmete rakendamine käesoleva lepingu alusel vahetatavate isikuandmete kaitseks.

Artikliga 21 nõutakse, et lepingus esitatud kaitsemeetmete järgimise suhtes kohaldataks tulemuslikku järelevalvet ja tagataks nende täitmine, hoolitsedes selle eest, et määratud oleks andmekaitse eest vastutav sõltumatu avaliku sektori asutus (järelevalveasutus), mille ülesanne on tegeleda isikute eraelu puutumatust mõjutavate küsimuste, sealhulgas lepingu kontekstis asjakohaste riiklike õigusnormidega, eesmärgiga kaitsta füüsiliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi seoses isikuandmete töötlemisega.

Artiklis 22 on sätestatud halduslikud ja kohtulikud õiguskaitsevahendid, millega tagatakse, et andmesubjektidel on õigus tulemuslikule halduslikule ja kohtulikule õiguskaitsele lepingus tunnustatud õiguste ja kaitsemeetmete sellise rikkumise korral, mis tuleneb nende isikuandmete töötlemisest.

Artikliga 23 on ette nähtud, et ELi salastatud teabe ja tundliku salastamata teabe vahetamist reguleeritakse Eurojusti ja Liibanoni pädevate asutuste vahel sõlmitud konfidentsiaalsust käsitleva koostöökorraga.

Artiklis 24 on sätestatud pädevate asutuste vastutus. Pädevad asutused vastutavad näiteks kahju eest, mida on üksikisikule tekitanud õiguslikud või faktilised vead vahetatud teabes.

Artikliga 25 on ette nähtud, et põhimõtteliselt kannab kumbki lepinguosaline ise oma kulud, mis on seotud käesoleva lepingu rakendamisega.

Artikliga 26 nähakse ette Eurojusti ja Liibanoni pädevate asutuste vahelise koostöökorra sõlmimine.

Artiklis 27 selgitatakse seost muude rahvusvaheliste õigusaktidega ja kinnitatakse, et leping ei piira ega mõjuta teabevahetust käsitlevaid õigusnorme, mis on ette nähtud Liibanoni ja Euroopa Liidu liikmesriikide vahelistes lepingutes või kokkulepetes.

Artikliga 28 nähakse ette lepingu rakendamisest teatamine.

Artiklis 29 sätestatakse lepingu jõustumise ja kohaldamise kord.

Artiklis 30 sätestatakse lepingu muutmise kord.

Artiklis 31 sätestatakse lepingu läbivaatamise ja hindamise kord.

Artikliga 32 nähakse ette vaidluste lahendamine ja peatamisklausel.

Artiklis 33 sätestatakse lepingu lõpetamise kord.

Artikliga 34 nähakse ette see, millisel viisil esitatakse käesoleva lepingu kohased teated.

Artikkel 35 sisaldab teavet autentsete tekstide kohta.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ja Liibanoni Vabariigis kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd käsitleva Euroopa Liidu ja Liibanoni Vabariigi vahelise lepingu sõlmimise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 16 lõiget 2 ja artiklit 85 koostoimes artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktiga v ja artikli 218 lõikega 7,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1727¹ artiklitega 47 ja 52 on ette nähtud, et Eurojust võib koostööstrateegia alusel luua ning säilitada koostöösuhteid kolmandate riikide asutustega.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1727 artikli 56 kohaselt võib Eurojust lisaks sellele edastada kolmanda riigi ametiasutusele isikuandmeid, tuginedes muu hulgas liidu ja asjaomase kolmanda riigi vahel vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklile 218 sõlmitud rahvusvahelisele lepingule, millega kehtestatakse asjakohased kaitsemeetmed seoses üksikisikute eraelu puutumatus ja põhiõiguste ja -vabaduste kaitsega.
- (3) Kooskõlas nõukogu otsusega (EL) [XXXX]² kirjutati [XX.XX.XXXX] alla Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ja Liibanoni Vabariigis kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd käsitlevale Euroopa Liidu ja Liibanoni Vabariigi vahelisele lepingule (edaspidi „leping“), eeldusel et see hiljem sõlmitakse.
- (4) Leping võimaldab edastada Eurojusti ja Liibanoni pädevate asutuste vahel isikuandmeid, et võidelda raske kuritegevuse ja terrorismi vastu ning kaitsta liidu ja selle kodanike julgeolekut.
- (5) Lepinguga tagatakse, et selle rakendamisel peetakse täielikult kinni Euroopa Liidu põhiõiguste hartast,³ eelkõige selle artiklis 7 tunnustatud õigusest era- ja perekonnavahelisele

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1727 Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) kohta ning millega asendatakse ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 2002/187/JSK (ELT L 295, 21.11.2018, lk 138).

² Nõukogu XX.XX.XXXX otsus (EL) [XXXXX] ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Liibanoni vahelise Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ja Liibanoni Vabariigis kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd käsitlevale lepingule liidu nimel allakirjutamise kohta (XXXX).

³ ELT C 326, 26.10.2012, lk 391.

austamisele, artiklis 8 tunnustatud õigusest isikuandmete kaitsele ning artiklis 47 tunnustatud õigusest tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele. Ennekoike sisaldab leping asjakohaseid kaitsemeetmeid, millega kaitstakse Eurojusti poolt lepingu alusel edastatud isikuandmeid.

- (6) ELi toimise lepingu artikli 218 lõike 7 kohaselt on asjakohane, et nõukogu annab komisjonile loa kiita liidu nimel heaks lepingu I, II ja III lisa muudatused, annab komisjonile loa leppida kokku lepingosaliste vahel lepingu alusel juba vahetatud teabe kasutamise ja säilitamise jätkamise korras ja annab komisjonile loa ajakohastada teavet teadete adressaadi kohta.
- (7) Määrus (EL) 2018/1727 on Iirimaaale siduv ja seepärast osaleb ta käesoleva otsuse vastuvõtmisel.
- (8) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (9) Euroopa Andmekaitseinspektor esitas oma arvamuse [xxx] [xx.xx.xxxx].
- (10) Leping tuleks liidu nimel heaks kiita.
- (11) Kooskõlas aluslepingutega peab komisjon liidu nimel esitama lepingu artikli 29 lõikega 2 ettenähtud teate, et väljendada liidu nõusolekut end lepinguga siduda,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Liidu nimel kiidetakse heaks Euroopa Liidu ja Liibanoni Vabariigi vaheline leping, mis käsitleb Euroopa Liidu Kriminaalõigusalase Koostöö Ameti (Eurojust) ja Liibanoni Vabariigis kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö eest vastutavate pädevate asutuste vahelist koostööd.

Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

1. Lepingu artikli 30 lõike 2 kohaldamisel kiidab komisjon pärast nõukoguga konsulteerimist heaks liidu nimel võetava seisukoha lepingu I, II ja III lisa muudatuste kohta.
2. Lepingu artikli 33 lõike 3 kohaldamisel on komisjon volitatud leppima kokku lepingosaliste vahel lepingu alusel juba vahetatud teabe kasutamise ja säilitamise jätkamise korras.
3. Lepingu artikli 34 lõike 2 kohaldamiseks on komisjon pärast nõukoguga konsulteerimist volitatud ajakohastama teavet teadete adressaadi kohta.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*